

Pregledni članak

ZAKONODAVNA OSNOVA U VEZI PRIJEVOZA OPASNIH TVARI I ULOGA SIGURNOSNIH SAVJETNIKA U BOSNI I HERCEGOVINI

Mario Šakić, MA.dipl.ing; email: mr.sakic@gmail.com

Atest centar d.o.o. Grude,

Božidar Konjevod, mag.ing.traff.; email: konjevod@centar-motor.com

Centar motor d.o.o. Široki Brijeg

Sažetak: Odredbe temeljene na Međunarodnom sporazumu o prijevozu opasnih tvari cestom - ADR-u koje obvezuju sve države potpisnice sporazuma, time i Bosnu i Hercegovinu. Propisi zabranjuju prijevoz opasnih tvari cestom tvrtkama ukoliko ne imenuju sigurnosnog savjetnika (eng. Dangerous Goods Safety Adviser, njem. Sicherheitsberater). Na taj način „prijevoz opasnih tvari“ uključuje sve one koji utovaruju, prevoze ili istovaruju opasne tvari. Poseban dio koji doprinosi sigurnosti prijevoza opasnih tvari i predstavlja dio sustava prevencije u prometu je edukacija sigurnosnih savjetnika i osoba koje učestvuju u prijevozu opasnih tvari. Od sigurnosnih savjetnika se zahtijeva da su u potpunosti upoznati sa svim djelatnostima - od savjetovanje tih tvrtki koje su ih imenovala, o važnostima zdravstvenih i sigurnosnih mjera te njihovim značenjem pri zaštiti okoliša povezanih s prijevozom opasnih tvari do pripreme neophodnih pisanih materijala u tu svrhu i rješavanja neželjenih događaja ukoliko do njih dođe. Osposobljavanje i uloga sigurnosnog savjetnika pri prijevozu opasnih tvari temelji se na ADR odredbama poglavlja 1.4, koje navode obvezu zapošljavanja sigurnosnih savjetnika pri prijevozu opasnih tvari cestom.

Ključne riječi: ADR (međunarodni sporazum o prijevozu opasnih tvari), Sigurnosni savjetnik, Osposobljavanje, Zakon.

LEGAL BASIS REGARDING THE TRANSPORTATION OF DANGEROUS SUBSTANCES AND THE ROLE OF SECURITY ADVISORS IN BOSNIA AND HERZEGOVINA

Abstract: Provisions based on the International Agreement on the Transport of Dangerous Goods by Road - ADR, which are binding on all signatory countries of the agreement, including Bosnia and Herzegovina. The regulations prohibit the transport of dangerous goods by road for companies unless they appoint a safety advisor (Dangerous Goods Safety Adviser, German Sicherheitsberater). In this way, "transportation of dangerous goods" includes all those who load, transport or unload dangerous goods. A special part that contributes to the safety of the transport of dangerous goods and is part of the traffic prevention system is the education of safety advisors and persons involved in the transport of dangerous goods. Safety consultants are required to be fully familiar with all activities - from advising the companies that have appointed them on the importance of health and safety measures and their significance in environmental protection related to the transport of dangerous substances to preparing the necessary written materials for this purpose and dealing with unwanted events if they occur. The training and role of a safety advisor in the transportation of dangerous goods is based on the ADR provisions of chapter 1.4, which state the obligation to employ safety advisors in the transportation of dangerous goods by road.

Key words: ADR (international agreement on the transport of dangerous goods), Safety advisor, Training, Law.

1. UVOD

Kada se opasne tvari prevoze cestom, nesreća može predstavljati značajnu štetu za ljude i okoliš. Izlijevanje ili rasipanje robe može dovesti do požara, eksplozije, trovanja kemijskim supstancama ili druge štete za okoliš i opasnosti za ljude. Prostori u kojima se opasne tvari proizvode, skladište, pretovaraju ili površine po kojima se odvija prijevoz ili manipulacija sa opasnim tvarima neprestano su izloženi opasnosti od zagađenja, požara, eksplozije, trovanja, radijacije itd. S druge strane, osobe koje rukuju opasnim tvarima ili učestvuju u prijevozu opasnih tvari u stalnoj su opasnosti od povreda, narušavanja njihovog zdravlja ili su u životnoj opasnosti.

Bosna i Hercegovina kao država potpisnica Sporazuma o međunarodnom prijevozu opasnih tvari cestom, svoje je zakonodavstvo ugradila odredbe Sporazuma a time i navedenih smjernica kao njihovog sastavnog dijela. Kako je Bosna i Hercegovina u svoje zakonodavstvo uvela zvanje i obvezu zapošljavanja sigurnosnih savjetnika ova stručna publikacija sadrži materiju koja objašnjava ulogu dužnosti i prava sigurnosnih savjetnika kao i materiju koju moraju poznavati i savladati kako bi uspješno položili ispit o raspolaganju nužnim znanjem te time bili osposobljeni za ulogu koja im je određena.

2. PRAVNE I ZAKONSKE ODREDBE

2.1 Pravne kontrole opasnih tvari

Ovlašteni organi država potpisnica Sporazuma moraju na svom državnom ozemlju u svako vrijeme i svim dijelovima moći izvršiti provjere te se uvjeriti da li je odredbama u svezi s prijevozom opasnih tvari udovoljeno. Sudionici u prijevozu opasnih tvari moraju bez odlaganja u svezi s pojedinačnim obvezama dopustiti ovlaštenim organima i njihovim ovlaštenicima pristup neophodnim podacima o provjerama nevažnim za sam prijevoz.

Ovlašteni organi mogu u svrhu provjera koje se ne tiču samog prijevoza glede gore napisanog tvrtki (poduzetniku) uključenoj u prijevozu opasnih tvari izvršiti provjeru, imati uvid u neophodne dokumente i uzeti uzorke opasnih tvari ili pakiranja na pregled (ispitivanje) kada nisu osigurani svi uvjeti sigurnosti. Sudionici u prijevozu opasnih tvari moraju isto tako dati na uvid vozila ili dijelove vozila i opreme ili instalacije u svrhu provjera kada je to moguće i logično. Pri tim provjerama ako se to smatra neophodnim, imenovana osoba tvrtke mora biti prisutna s osobom koja predstavlja ovlašteni organ.

Ako ovlašteni organ utvrdi da odredbama ADR Sporazuma nije bilo udovoljeno mora zabraniti uručenje opasnih tvari ili spriječiti transportne radnje dok nepravilnosti koje su utvrđene ne budu otklonjene ili dok ne budu poduzete druge odgovarajuće mjere. Također se može onemogućiti micanje s mjesta prijevoznim jedinicama, dijelovima prijevoznih jedinica (npr. Priključnim vozilima, kontejnerima i si.) ili ih premjestiti na druga mjesta izabrana od ovlaštenika iz sigurnosnih razloga. Ove mjere ne smiju biti razlogom dužega prekida cestovne usluge.

2.2. Međusobna pravna pomoć država potpisnica ADR sporazuma

Države potpisnice Sporazuma moraju se međusobno pravno pomagati pri primjeni ADR

Sporazuma. Kada država potpisnica Sporazuma ima razloga utvrditi da je siguran prijevoz opasnih tvari na njezinom ozemlju ugrožen i da time dolazi do vrlo ozbiljnih ili ponavljajućih prekršaja od strane tvrtki koje imaju glavno sjedište na ozemlju druge države potpisnice Sporazuma, mora pismeno obavijestiti ovlašteni organ države potpisnice Sporazuma o takvim prekršajima. Ovlašteni organ države potpisnice ADR Sporazuma, koji je utvrdio da se na njezinom ozemlju vrlo ozbiljno ili ponavljajuće čine prekršaji može zahtijevati da ovlašteni organ države potpisnice Sporazuma na čijem ozemlju tvrtka koja griješi ima svoje glavno sjedište, poduzme odgovarajuće mjere protiv prekršitelja.

Slika 1. Države potpisnice ADR Sporazuma¹¹⁹

Organ mora pisanom obavješću kontaktirati s ovlaštenim organom države potpisnice Sporazuma na čijem ozemlju je prekršaj utvrđen, o mjerama koje su poduzete ako su neophodne a odnose se na tu tvrtku.

2.3. Smjernice Europske zajednice

Osim odredbama ADR Sporazuma potpoglavlja 1.8.3.1. do 1.8.3.16 mora biti udovoljeno i moraju biti primijenjene u potpunosti i odredbe Smjernice 96/35/EZ od 03. lipnja 1996. godine u svezi s imenovanjem i stručnim osposobljavanjem sigurnosnih savjetnika pri prijevozu opasnih tvari cestom i Smjernice 2000/18/EZ Europskog Parlamenta i Sporazuma od 17. travnja 2000, godine kao minimum ispitnih odredaba za sigurnosne savjetnike pri prijevozu opasnih tvari cestom.

2.4. Odredbe ADR sporazuma o upošljavanju sigurnosnog savjetnika

Svaka tvrtka koja je svojom djelatnošću uključena u prijevoz ili je u vezi s pakiranjem, utovarom ili istovarom opasnih tvari mora imenovati jednog ili više sigurnosnih savjetnika za

¹¹⁹ <http://www.unece.org/>

prijevoz opasnih tvari. Osoba mora biti odgovorna za pomoć pri sprečavanju rizika vrlo bitnih u takvoj djelatnosti obzirom na osobe, vlasništvo i okoliš.

Ovlašteni organi država potpisnica ADR Sporazuma mogu dopustiti da se ove odredbe ne odnose na tvrtke s:

- a) Takvom djelatnošću da količine u svakoj prijevoznj jedinici ne prelaze one navedene u potpoglavljima 1.1.3.6, 2.27.1.2 i poglavljima 3.3 i 3.4 ADR Sporazuma
 - b) Glavnom ili sporednom djelatnošću koje nisu prijevoz ili u vezi s utovarom ili istovarom opasnih tvari, ali koje povremeno obavljaju prijevoz opasnih tvari koje imaju malu opasnost ili su izložene maloj opasnosti neželjenih djelovanja.
- Sigurnosni savjetnik može biti iz vodstva tvrtke osoba sa drugim dužnostima u tvrtki ili osoba koja nije zaposlena u toj tvrtki a koja je spremna i sposobna izvršiti dužnosti savjetnika. Svaka tvrtka mora s obzirom na zahtjev prijaviti ovlaštenom organu ili tijelu imenovanom za tu svrhu od svake države potpisnice ADR Sporazuma identitet svoga sigurnosnog savjetnika.

Poslovi savjetnika su prvenstveno:

- a) Praćenje propisa u području prijevoza opasnih tvari
- b) Nadzor nad rukovanjem opasnim tvarima u pravnoj ili fizičkoj osobi u skladu s propisima kojima se uređuje prijevoz opasnih tvari
- c) Savjetovanje uprave pravne osobe ili fizičke osobe
- d) Savjetovanje drugih zaposlenih u pravnoj i kod fizičke osobe
- e) Nadgledanje i praćenje stručne izobrazbe zaposlenih u pravnoj ili kod fizičke osobe te vođenje evidencije o njihovom osposobljavanju
- f) Provođenje odgovarajućih mjera radi sprečavanja nesreća odnosno težih kršenja propisa
- g) Donošenje odgovarajućih mjera u slučaju nesreće
- h) Sastavljanje godišnjeg izvješća i obavljanje drugih poslova

2.5. Odgovornost sigurnosnog savjetnika

Svako poduzeće, u čijoj je djelatnosti prijevoz ili s tim povezano pakiranje, punjenje ili istovar opasnih tvari u cestovnome prijevozu, mora imenovati jednoga ili više sigurnosnih savjetnika za prijevoz opasnih tvari koji je odgovoran da se spriječe rizici svojstveni takvim djelatnostima u pogledu osoba, imovine i okoliša.

Sigurnosni savjetnik **odgovoran** je isključivo i jedino **vodstvu tvrtke** za koju izvršava zadaće sigurnosnog savjetnika a tvrtka je ta koja putem svojih pravnih akata i ugovorom sklopljenim sa sigurnosnim savjetnikom određuje međusobne odnose. U pravilu kazne koje se odnose na nepoštivanje određenih odredbi ADR Sporazuma i drugih zakonskih i podzakonskih akata primjenjivih na prijevoz opasnih tvari snosi tvrtka koja nakon toga utvrđuje je li do nepravilnosti došlo krivnjom osobe koja je napravila prekršaj ili sigurnosni savjetnik nije upozorio na mogućnost pojave nepravilnosti i ukazao na nju.

3. ZADAĆE SIGURNOSNOG SAVJETNIKA

3.1. Glavne zadaće sigurnosnog savjetnika

Glavne zadaće sigurnosnog savjetnika moraju biti **podređenost**, putem odgovornosti vodstvu tvrtke te **traženje** svih odgovarajućih sredstava i od svih djelatnika odgovarajuće djelovanje unutar njihove **pojedinačne djelatnosti** u tvrtki čime se omogućuje izvođenje onih djelatnosti koje su u svezi sa zadaćama te da se iste primjene na **najsigurniji** mogući način.

S obzirom na djelatnost tvrtke, savjetnik ima sljedeće **osnovne dužnosti** u dijelu:

- a) **Nadgledavanja** u svezi s odredbama sigurnog ovladavanja prijevozom opasnih tvari
- b) **Savjetovanja** tvrtke o sigurnom prijevozu opasnih tvari

3.2. Organizacija i nadgledanje postupaka djelatnika

Dužnosti savjetnika isto tako uključuju nadgledanja sljedećih izvršenja i postupaka koji spadaju u djelatnosti tvrtke:

- a) Postupaka u svezi s odredbama prepoznavanja postojanja opasnih tvari pri prijevozu
- b) Uvođenje postupaka tvrtke pri prijevozu za izvršenje svake odredbe koja je u svezi s opasnim tvarima
- c) Provjere postupaka s uporabom opreme u svezi s prijevozom, utovarom ili istovarom opasnih tvari
- d) Uvođenje mjera za povećanje svijesti o riziku vrlo bitnih pri prijevozu, utovaru i istovaru opasnih tvari
- e) Provjeravanje kod svih zaposlenika uključenih u prijevoz, utovar ili istovar opasnih tvari posjedovanje detaljnih radnih uputa i postupaka
- f) Utvrđivanje obveza svakog pojedinog djelatnika tvrtke i organiziranje cjelokupnog sustava pravilnog i racionalnog djelovanja tvrtke u svezi s prijevozom opasnih tvari

Iz navedenih razloga sigurnosni savjetnik izrađuje organogram odgovornosti i zaduženja u tvrtki za svakog pojedinog djelatnika kao i vrijeme izvršenja tih zadaća kako bi svaki dio sustava tvrtke djelovao najučinkovitije u pravo vrijeme.

Kako bi se na pravilan način izvršile obveze i što je vrlo bitno da se one izvrše na siguran način. Sigurnosni savjetnik za svako radno mjesto vezano uz opasne tvari izrađuje upute za siguran rad.

3.3. Obaveze sigurnosnog savjetnika

Osnovna obveza savjetnika u odnosu na odgovornost rukovoditelja poduzeća jest da prikladnim sredstvima i svim potrebnim postupcima u sklopu relevantnih aktivnosti poduzeća nastoji olakšati provedbu aktivnosti sukladno vrijedećim uvjetima na najsigurniji način.

U svezi aktivnosti poduzeća, obveze savjetnika su sljedeće:

- a) praćenje sukladnosti s uvjetima kojima se regulira prijevoz opasnih tvari;
- b) savjetovanje svog poduzeća o prijevozu opasnih tvari;
- c) priprema godišnjega izvješća za upravu poduzeća ili za mjesna javna tijela, prema tome što je potrebno, o djelatnostima poduzeća u prijevozu opasnih tvari. Godišnja izvješća

moraju se pohraniti u razdoblju od pet godina i na zahtjev biti dostupna državnim tijelima.

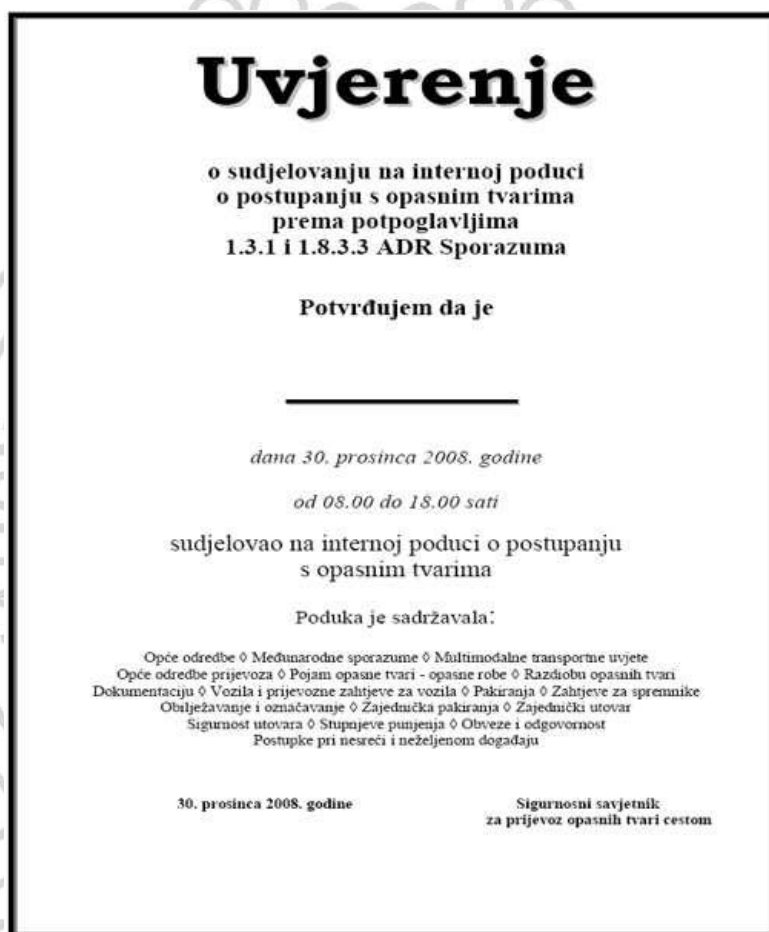
Savjetnik, također, može biti na čelu poduzeća, osoba koja ima druge obveze u poduzeću ili osoba koja nije izravno zaposlena u tom poduzeću, pod uvjetom da je ta osoba sposobna obavljati dužnosti savjetnika. Svako uključeno poduzeće mora, na zahtjev, izvijestiti nadležna tijela ili tijela koja u tu svrhu odredi svaka ugovorna strana o identitetu svoga savjetnika. Ako su u nesreći oštećeni osoba, imovina ili okoliš ili se imovina ili okoliš ošteti u prijevozu, utovaru ili istovaru koje obavlja navedeno poduzeće, nakon prikupljanja odgovarajućih informacija, savjetnik mora pripremiti izvješće o nesreći za upravu poduzeća ili za javne mjesne vlasti, već prema tomu što je prikladno. To izvješće ne smije zamijeniti moguće izvješćem uprave poduzeća koje može biti potrebno prema drugim međunarodnim ili nacionalnim propisima. Savjetnik mora imati vrijedeće uvjerenje o profesionalnoj obuci za prijevoz. Uvjerenje moraju izdati nadležna tijela ili tijelo koje je u tu svrhu odredila svaka ugovorna strana. Za dobivanje uvjerenja kandidat mora proći osposobljavanje i položiti ispit koji su odobrila nadležna tijela ugovorne strane. Osnovna svrha osposobljavanja jest da kandidati dobiju dostatna znanja o rizicima svojstvenima prijevozu opasnih tvari, o zakonima, propisima i administrativnim vrijedećim propisima za navedene načine prijevoza.

Područja koja se tijekom predavanja moraju preći i iz kojih kandidati polaži ispit, obuhvaćaju:

- klasificiranje opasnih tvari (postupak klasificiranja otopina i smjesa, sastav popisa tvari, klase opasnih tvari i načina razvrstavanja, narav opasnih tvari koja se prevozi, fizička, kemijska i otrovna svojstva opasnih tvari);
- opće odredbe o pakiranju, odredbe za cisterne i kontejner cisterne (tipovi, kodovi, označavanje, struktura, početni i periodični nadzor i ispitivanje);
- obilježavanje i listice opasnosti, označavanje velikim listicama opasnosti i narančaste table za označavanje (označavanje i listice opasnosti za pakovanja, stavljanje i skidanje listica opasnosti i narančastih tabli);
- podatci u prijevoznim dokumentima (potrebne obavijesti);
- postupak slanja pošiljki i ograničenja otpreme (puni teret, prijevoz u rasutomu stanju, prijevoz u IBC za rasutu robu, prijevoz u kontejnerima, prijevoz u fiksnim ili izgradnim cisternama);
- prijevoz putnika;
- zabrane i mjere predostrožnosti u svezi zajedničkog utovara tvari;
- odvajanje tvari;
- ograničene količine koje se prevoze i izuzeća u svezi količina;
- utovar i slaganje (utovar i istovar – omjeri punjenja - slaganje i odvajanje);
- čišćenje i/ili odplinjavanje prije utovara i nakon istovara;
- posada, profesionalna obuka;
- dokumenti u vozilu (prijevozni dokumenti, upute u pisanom obliku, potvrdu o odobrenju vozila, ispravu o vozačkoj obuci, primjeri mogućih ograničenja, ostali dokumenti);
- pisane upute (provedba uputa i zaštitna oprema posade);
- zahtjevi u pogledu nadzora (parkiranje);
- prometni propisi i ograničenja;
- ispuštanja opasnih tvari u okoliš ili propustnost onečišćivača u slučaju nesreće;
- zahtjevi koji se odnose na prijevoznu opremu.

3.4. Provođenje internog osposobljavanja djelatnika tvrtke

Uz pisani materijal, kojim je sigurnosni savjetnik obavezan uputiti sve djelatnike tvrtke u siguran i učinkovit rad, obavezan je provoditi interno osposobljavanje djelatnika tvrtke i upoznati ih s novim djelatnostima tvrtke, novim propisima, zakonima te ih upozoriti na moguće nepravilnosti uočene između tih osposobljavanja. O internoj poduci djelatnika tvrtke potrebno je voditi evidenciju o temama koje su na poduci obrađene, o shvaćanju danih informacija kao i o primitku pisanih uputa za siguran rad i drugih materijala u svezi s navedenim temama poduke. Za prisustvovanje internoj poduci sigurnosni savjetnik svakom pristupniku izdaje uvjerenje o sudjelovanju na internoj poduci s popisom tema koje su na njoj obrađene.

Slika 2. Uvjerenje o internoj obuci

3.5. Nadgledanje stanja vozila, opreme i dokumentacije u vozilima

Uz nadgledanje izvršenja dužnosti, osposobljavanja i praćenja rada djelatnika tvrtke važna zadaća sigurnosnog savjetnika jest nadgledanje i praćenje stanja vozila kao i obvezne opreme i dokumentacije koju mora posjedovati vozilo i vozač, a koja je obavezna pri prijevozu opasnih stvari.

Sigurnosni savjetnik o periodičnim i izvanrednim pregledima stanja vozila i opreme sastavlja zapisnik o pregledima i vodi evidenciju o mogućim neispravnostima i stanju što mu omogućava vjerodostojno ispunjavanje savjetodavne obveze glede nabavke novih vozni

jedinica i potrebne opreme.

3.6. Preventivna izrada planova izbjegavanja neželjenih događaja

Kako bi se preventivno djelovalo na izbjegavanje neželjenih događaja koji pri rukovanju, prijevozu i radnjama s opasnim tvarima mogu imati vrlo ozbiljne i pogibeljne posljedice, dužnost sigurnosnog savjetnika jest izrada planova za izbjegavanje neželjenih događaja.

Sadržaj navedenih planova mora sadržavati:

- a) **istraživanje** i priprema izvješća o ozbiljnim neočekivanim slučajevima, nemilim događajima ili ozbiljnim prekršajima pri prijevozu, utovaru ili istovaru opasnih tvari te vođenje evidencije;
- b) **primjene postupka** u slučaju nenadanih događaja u baš svakom neočekivanom slučaju ili nemilom događaju kada može doći do štetnog djelovanja na sigurnost prijevoza, utovara ili istovara opasnih tvari;
- c) **primjena odgovarajućih mjera** za izbjegavanje ponavljanja neočekivanih slučajeva, nemilih događaja ili ozbiljnih prekršaja
- d) **uvodenje pravovaljanih propisa** i posebnih odredaba vezanih uz prijevoz opasnih tvari, te izbor i potrebu za pod-ugovornikom ili trećim licem za siguran prijevoz;
- e) **uvodenje mjera** za povećanje svijesti o riziku, vrlo bitnih pri prijevozu, utovaru i istovaru opasnih tvari.

U tu svrhu sigurnosni savjetnik (u pravilu zaposlen kod pošiljatelja opasne tvari zbog poznavanja prirode opasnosti opasnih tvari koje predaje na prijevoz) izrađuje upute za postupanje u slučaju nesreće.

3.7. Povećanje svijesti o riziku

Svijest djelatnika uposlenih u tvrtki o riziku opasnih tvari bitan je faktor pravilnog poslovanja tvrtke. Kako bi se ona povećala pravilnim postupanjem s opasnim tvarima sigurnosni savjetnik mora osigurati:

- a) **uvodenje mjera** za povećanje svijesti o riziku, vrlo bitnih pri prijevozu, utovaru i istovaru opasnih tvari;
- b) **provjeravanje postupaka** proizašlih uz način držanja u prijevoznom sredstvu prijevozne dokumentacije i sigurnosne opreme, koja mora biti prisutna pri prijevozu, a u svezi s propisima o dokumentaciji i opremi;
- c) **provjeravanje postupaka** proizašlih u svezi s odredbama ovladavanja utovarom i istovarom opasnih tvari.

4. OSPOSOBLJAVANJE SIGURNOSNOG SAVJETNIKA

Glavna svrha osposobljavanja sigurnosnog savjetnika je upoznavanje pristupnika s dostatnim saznanjima o rizicima vrlo bitnim pri prijevozu opasnih tvari, sa zakonima, propisima i administrativnim odredbama primjenjivim na načine prijevoza s obzirom na dužnosti sigurnosnog savjetnika navedene u potpoglavlju 1.8.3.3. ADR Sporazuma. Nakon stručnog osposobljavanja sigurnosni savjetnik polaže ispit iz oblasti prijevoza opasnih tvari. Svrha ispita jest provjera da li se pristupnik upoznao s neophodnim stupnjem saznanja za izvršavanje dužnosti, koje je obavezan obavljati kao sigurnosni savjetnik navedenih u potpoglavlju 1.8.3.3

ADR Sporazuma, te u tu svrhu zaslužiti uvjerenje ukoliko je ovladao znanjima navedenim u potpoglavlju 1.8.3.7 ADR Sporazuma.

Sigurnosni savjetnik nakon odslušanih predavanja i položenog ispita dobiva uvjerenje o stručnoj osposobljenosti, koje vrijedi za prijevoz opasnih tvari cestom. Ovo uvjerenje je izdano od ovlaštenog organa tijela imenovanog za tu svrhu od svake države potpisnice ADR Sporazuma. Da bi zaslužio uvjerenje, pristupnik mora proći osposobljavanje i položiti ispit odobren od ovlaštenog organa države potpisnice Sporazuma. U uvjerenju zasluženom prema potpoglavlju 1.8.3.7 ADR Sporazuma je jasno naznačeno za koje vrste opasnih tvari to uvjerenje vrijedi i o čemu je sigurnosni savjetnik ispitivan pod određenim uvjetima navedenim u potpoglavlju 1.8.3.12 ADR Sporazuma. Uvjerenje zaslužno prema potpoglavlju 1.8.3.7 ADR Sporazuma ima izgled dan u potpoglavlju 1.8.3.18 ADR Sporazuma i priznat je od svih država potpisnica Sporazuma. Uvjerenje ima valjanost pet godina. Razdoblje valjanosti uvjerenje mora biti produženo automatski za pet godina ako u vrijeme trajanja posljednje godine prije njezina isteka, njezin posjednik pristupi tečaju obnove znanja i ima dobar uspjeh na ponovnom ispitu nakon čega njegov daljnji rad odobrava ovlašteni organ.

5. ZAKLJUČAK

Zbog navedenih činjenica donesen je Međunarodni sporazum o cestovnom prijevozu opasnih tvari (ADR) i istog se moraju pridržavati svi subjekti i pojedinci koji učestvuju na bilo koji način u procesu prijevoza i rukovanja sa opasnim tvarima. U skladu s tim međunarodnim propisom u BiH, tokom proteklih godina, donesen je niz propisa, zakonskih i podzakonskih akata i odredbi, koji propisuju način proizvodnje, prijevoza, utovara ili istovara opasnih tvari, mjera koje se poduzimaju u cilju očuvanja zdravlja ljudi i zaštite okoline i kako kontrolirati i nadzirati cijeli sustav.

Istina je da je većina ovih propisa preuzeto iz zakonodavstva bivše Socijalističke Republike BiH, ali se u nedostatku novih primjenjuju u svakodnevnoj praksi kako bi se omogućilo funkcioniranje sustava. Predmetni propisi se koriste i osvježavaju praktičnom primjenom novih propisa ADR-a i iskustava zapadnih zemalja Europe kroz edukaciju u čiju svrhu će služiti i ovaj članak.

LITERATURA

- [1] Konjevod B., Mandić H., Ramljak I., Šakić M.: „Prijevoz opasnih tvari“, Široki Brijeg, 2022.
- [2] Economic Commission for Europe Committee on Inland Transport: „ADR 2017“, United Nations, New York and Geneva, 2016.

Internet izvori

- [1] <http://www.unece.org/>
- [2] <http://www.europa.eu/>
- [3] <http://www.mppi.hr/>